

CHOPIN VARIATIONS

A CATALAN VISION OF THE CHOPIN UNIVERSE

MOMPOU | BALADA | AMARGÓS | CAMELL | BROTONS

JORDI **CAMELL**
PIANO

Enregistrament realitzat a l'Auditori Can Roig i Torres
de Santa Coloma de Gramenet els dies 19 i 20 de maig de 2012

Enginyer de so | CHRISTOPH FROMMEN

Producció artística | CHRISTOPH FROMMEN, JORDI CAMELL

Aquest enregistrament ha estat patrocinat pel Consolat General de Polònia a Barcelona

2013 - Copyright Producció i Edició : COLUMNA MÚSICA, SL

Idea portada i interior | GUILLEM CAMPRODON, BLANCA CAMELL

Fotografies portada i interior | MARTA CAMELL

Fotografia de portada | Capvespre a Llorenç del Penedès

Text llibret | JOAN VIVES

Text Consolat | MARZENNA ADAMCZYK (Cònsol General a Barcelona)

Traducció a l'anglès | TRACY BYRNE

Agraïments | MARTA VAQUER, HANNA PODOLSKA (ànima d'aquest disc)

Disseny i maquetació | TRESA CALBÓ

REF. 1CM0320 - Dipòsit legal: B-5389-2013

COLUMNA MÚSICA, SL
c/ Sant Eusebi, 53, pral. 1a
08006 Barcelona (Spain)
Tel. (34) 93 362 03 28
www.columnamusica.com
info@columnamusica.com

CHOPIN VARIATIONS
A CATALAN VISION OF THE CHOPIN UNIVERSE
MOMPOU | BALADA | AMARGÓS | CAMELL | BROTONS
JORDI CAMELL, PIANO

Frederic Mompou (1893-1987)

Variations sur un thème de Chopin (1938-1957)

Variations on a theme of Chopin (1938-1957)

1)	Thème (Andantino)	0'55"
2)	Variation I (Tranquillo e molto amabile)	0'58"
3)	Variation II (Gracioso)	0'59"
4)	Variation III (Pour la main gauche - Lento)	1'12"
5)	Variation IV (Espressivo)	1'29"
6)	Variation V (Tempo di Mazurka)	1'25"
7)	Variation VI (Recitativo)	1'59"
8)	Variation VII (Allegro leggiero)	0'53"
9)	Variation VIII (Andante dolce E expresivo)	2'53"
10)	Variation IX (Valse)	2'21"
11)	Variation X (Évocation. Cantabile molto espressivo)	3'20"
12)	Variation XI (Lento dolce e legato)	2'28"
13)	Variation XII (Galope y Epílogo)	3'40"

Leonard Balada (1933)

- 14) Transparency of Chopin's first Ballade (1977) 11'00"

Joan Albert Amargós (1950)

- 15) Retrat de Chopin (2010) (*) / Portrait of Chopin (2010) (*) 6'53"

Jordi Camell (1959)

- 16) Sorak 1708, des de les preguntes que Chopin em fa (2010) 12'32"
Sorak 1708, from the questions Chopin asks me (2010)

Salvador Brotons (1959)

- Tres Nocturns alla Chopin op. 116 (2010) (*)
Three Nocturnes alla Chopin op. 116 (2010) (*)

17)	Nocturn núm. 1. Lento	2'50"
18)	Nocturn núm. 2. Larghetto	2'38"
19)	Nocturn núm. 3. Andante	3'56"

TT: 64'32"

(*) Obres encàrrec del Consolat General de la Repùblica de Polònia a Barcelona

(*) Works commissioned by the Consulate General of Poland in Barcelona

A Hanna Podolska. Per tot allò que ens ha dut el vent de l'est. Amb estimació.

To Hanna Podolska. For everything the east wind has brought us. With much affection.

4

5

Tot i que pugui sonar a tòpic, Frederic Chopin és, sense cap dubte, el més universal dels compositors polonesos i el polonès dels compositors universals, i ja fa molts anys ha esdevingut una excellent targeta de presentació de la cultura polonesa. No hi ha al món cap pianista que no tingui al seu repertori diverses obres seves com tampoc no hi ha cap melòman que desconegui el seu llegat creatiu.

Des que es donà a conèixer a París oferint concerts, la seva fama començà a créixer i es propagà per nombrosos països on les obres del jove compositor i pianista revolucionaren la música amb els seu contingut romàntic, molt personal, original i nou per a l'època, que fins l'actualitat no ha deixat d'encisar i emocionar tota mena de públic. Rebia invitacions arribades dels racons més exòtics del món, les quals, generalment, acostumava a rebutjar no només per la seva precària salut sinó també pel veritable pànic que li provocaven les actuacions en grans teatres i sales de concert. Per això, Chopin viatjava relativament poc i en un dels seus comptats viatges, el qual, amb el temps, resultà molt important tant per a la seva vida sentimental com per a la seva creació artística, el destí el dugué a Mallorca tot passant per Barcelona en companyia de George Sand i els dos fills d'ella. Així el compositor tingué l'oportunitat de trepitjar terra catalana, on la seva obra gaudí d'una acollida veritablement entusiasta.

Per commemorar el seu pas per la Rambla barcelonina d'ara fa 175 anys (repetit uns mesos després, ja de retorn a París), la seva breu estada al Gran Hotel de les Quatre Nacions, la fascinació que exercí sobre els grans noms de la música catalana, ha sorgit la idea de retrar-li un homenatge que reculli les obres inspirades en la creació chopiniana, algunes decimonòniques, altres molt recents, totes elles interpretades magistralment per Jordi Camell. Així ha nascut el disc que tenim el plaer de presentar-vos tot esperant que el gaudiu i que arribeu a descobrir un Chopin nou, una mica ocult entre les notes compostades per creadors que realment l'han viscut i que, a més, són catalans, és a dir, també polonesos.

MARZENNA ADAMCZYK
Cònsol General de Polònia a Barcelona

"Imaginem un arbre amb les seves branques agitades pel vent. El tronc és el compàs inflexible, mentre que les fulles que es mouen n'esdevenen les inflexions melòdiques".

D'aquesta manera Fryderyk Chopin describia quina era una de les essències de la interpretació de la seva música... el *rubato*. Potser fins i tot anava més enllà i amb les mateixes paraules ens fa entendre quin era el seu veritable esperit creatiu, deixant que el vent de la seva creativitat agites les branques que sorgien del sólid tronc d'una tradició musical on es connectaven el preludis i fugues del Bach i *Clave ben temperat* que havia estudiat de jove, amb els Nocturns, Estudis i Poloneses que sonaven a Varsòvia interpretats per John Field, Maria Szymanowska o Ignacy Dobržynskii amb el còctel particular que arribava des de Viena, on la música de Mozart es barrejava amb la nova dansa que va fer enfebrar els salons: el vals.

El vent que agitava les branques i que en aquell rigorós hivern de 1839 es col-lava per les esclerites del monestir cartoixà de Valldemossa, a la serralada mallorquina de Tramuntana, fent que Chopin arribés a confondre'l amb els cant dels monjos que l'havien habitat, tal vegada era el mateix que el 2006 bufava a l'entorn de la muntanya sud coreana de Sorak (a 1708 m.), al bell mig del parc natural del mateix nom, quan el pianista Jordi Camell comença a resoldre dubtes de la mateixa existència responent a Chopin mitjançant la composició de **Sorak 1708**, una pàgina escrita en quatre seccions vertebrades a partir de cèl·lules temàtiques d'obres chopinianes com l'*Estudi opus 10 núm.3* o els *Preludis opus 28 núm. 2 i 4*. La prestigiosa carrera interpretativa de Jordi Camell, ha deixat en segon terme el seu vessant creatiu que, en el moment d'escriure aquestes línies, està integrat per una quinzena de partitures. Les obres de Jordi Camell reflecteixen una més que sensible capacitat improvisadora, malgrat que tot el que hi sona està perfectament reflectit a l'escriptura.

Aquell vent de Sorak, llunyà ja en temps i espai, va ser també el detonant del projecte d'aquest enregistrament que, amb la complicitat del Consolat polonès de Barcelona i de la seva agregada cultural Hanna Podolska, es converteix en un testimoni de la culminació de la gran celebració del bicentenari del naixement de Chopin (1810-2010).

El vent que ens porta d'una peça a una altre és la música de Chopin, com ara el delicat *Preludi opus 28 núm. 7* que serveix d'excusa a un altre Frederic, Mompou, per encetar la seva col·lecció de **Variations sur un thème de Chopin** que en la seva idea original de 1938 havien de ser per a violoncel i piano arran d'una petició del violoncelista Gaspar Cassadó. A les quatre variacions originals escriptes a París se n'hi van anar afegint de noves fins a quedar completada la versió definitiva a Barcelona el 1957. A suggeriment de la seva esposa, la pianista Carme Bravo, el compositor va escriure la dotzena i última variació a ritme de galop.

Un parell de cèl·lules temàtiques extretes de la primera Balada escrita per Chopin a París el 1835 són l'espurna que fa esclatar la **Transparency of Chopin's first Ballade** de Lleonard Balada. Aquest compositor català resident als Estats Units, l'escriu el 1977 en memòria de Sonia P. Silvermann, una prestigiosa professora de piano del Dartmouth College (New Hampshire, EE. UU.) on es va estrenar el 1981 interpretada pel pianista nord-americà Anthony di Bonaventura.

Som davant d'una obra de gran dificultat interpretativa que Balada insereix en la seva col·lecció de "Transparències" on sempre recorre a un recurs previ, inspirador, convertint-lo en un repte sonor que el convida a la composició compulsiva, sobreposant diverses mirades mitjançant l'ús de tècniques diverses com *clusters*, esquemes minimalistes, *collage*, etc. en una partitura sense compàs.

Les dues obres restants sorgeixen com a encàrrecs directes del Consolat de Polònia a Barcelona amb motiu del bicentenari Chopin, fets a dos dels compositors catalans més rellevants i prolífics del panorama actual.

El **Retrat de Chopin** (2010) del barceloní Joan Albert Amargós no parteix de cap cita prèvia del compositor polonès. Un tema propi que es mostra com recreació de l'atmosfera intimista chopiniana feta però amb harmonies eclèctiques entre la tradició, el jazz i altres elements estètics del segle XX. El tema serveix per desenvolupar tres variacions d'una dificultat interpretativa més que tangible. El pianista Jordi Camell la va estrenar el dia 1 de desembre de 2010 a l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC), en el curs de l'acte de cloenda de l'Any Chopin 2010.

En aquest mateix concert es varen estrenar el ***Tres Nocturns alla Chopin opus 116*** del també barceloní Salvador Brotons. Una àgil i inspirada recreació de la brisa sonora chopiniana, tant a nivell formal com de textures, caracteritzen aquests tres Nocturns de caràcter contemplatiu i tendre, sense cap cita directe, però amarats d'una dolçor melancòlica, que Brotons va escriure el maig de 2010 i que va dedicar a Jordi Camell "amb tot l'afecte i admiració".

D'aquesta manera es tanca el present enregistrament on el vent de la sempre refinada i corprendora interpretació de Jordi Camell ens agita el més profund de la nostra ànima, recreant, amb repertori del segle XX/XXI, el gran tronc que és la mateixa essència del llegat pianístic del compositor nacional de Polònia... Fryderyk Chopin.

JOAN VIVES

Jordi Camell (Llorenç del Penedès) és un pianista de llarg recorregut format a Tarragona, Barcelona, París i Londres. Els seus principals professors han estat Carme Flexas, Miquel Farré i Maria Curcio. Artista dotat d'una marcada capacitat de comunicació i claredat en l'exposició artística, la crítica especialitzada sempre li ha reconegut un so transparent i brillant amb una variada gamma de colors. Guardonat en diferents concursos, el 1984 obtingué el "Diplôme Supérieur d'Exécution" com a "premier nommé" a l'École Normale de Musique de París.

La seva constant inquietud per obrir-se als nous repertoris l'han portat a participar en concerts per tot Europa amb els conjunts de música contemporània Barcelona 216, Solistes d'Ibercàmera i l'Orquestra de Cambra del Teatre Lliure. El 1992 es va presentar dins la

temporada Ibercàmera de Barcelona. També ha actuat com a solista amb l'OBC de Barcelona, l'Orquestra Simfònica del Vallès, la Filharmonia de Cambra de Barcelona, l'Orquestra Simfònica Empordà-Llenguadoc-Roselló, la Orquesta Ciudad de Granada, la Cobla Sant Jordi Ciutat de Barcelona etc. Ha estat dirigit, entre d'altres, per Bernhard Güeller, Salvador Brotons, Ernest Martínez-Izquierdo i Josep Pons.

Músic despert i obert a tots els estils, ha col·laborat estretament amb Vicky Peña (monogràfic Kurt Weill) en una gira per tot l'estat espanyol amb més de quaranta actuacions fets, amb Cesc Gelabert (en l'espectacle *Preludis*) acompanyant-lo en un solo que va estar de gira durant tres anys per Espanya, Europa i els EEUU d'Amèrica, amb Mario Gas (recital Miguel Hernández), etc. També ha presentat el primer espectacle pensat i interpretat per ell mateix, *X-Ray. Radiografia d'un paisatge interior* acompanyat d'un vídeo creat per a l'oportunitat per Mònica Sans.

Ha editat en *World Premiere Recording* la *Integral per a piano de Pau Casals* (Ed. Columna Música, 2012), *Abans i després d'Iberia* d'Isaac Albéniz (Ed. Columna Música, 2009), la integral per a piano de Robert Gerhard i diverses *Goyescas* d'E. Granados (Ed. Moraleda, 1994), duo clarinet i piano amb Josep Fuster (*Anacrusi*, 1998), obres de Ricard Viñes, Francis Poulenc i els *Quadres d'una exposició* de Modest Mussorgski (Ed. Discmedi, 1999), *Binomis* amb la Cobla Sant Jordi (ed. Columna Música, 2008)...

Jordi Camell desenvolupa en paral·lel una intensa activitat pedagògica i és convidat sovint a formar part del jurat en concursos de piano. Actualment és professor de piano i Cap del Departament de Música Clàssica i Contemporània de l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC).

www.jordicamell.com

Aunque suena a tópico, Federico Chopin es, sin duda alguna, el más universal de los compositores polacos y el más polaco de los compositores universales, habiéndose convertido hace muchos años ya en una excelente tarjeta de visita de la cultura polaca. No hay en el mundo pianista que no tenga en su repertorio varias obras suyas como tampoco hay melómano que desconozca su creación.

Desde que se dio a conocer en París ofreciendo conciertos, su fama empezó a crecer propagándose por numerosos países donde las obras del joven compositor y pianista revolucionaron la música con su contenido romántico muy personal, original y nuevo para la época, que hasta hoy no ha dejado de encantar y emocionar a toda clase de públicos. Le llegaban muchas invitaciones desde los rincones más exóticos del mundo que, por regla general, solía rechazar no solo por su precaria salud sino también por el auténtico pavor que le daban las actuaciones en grandes teatros y salas de conciertos. Por eso, Chopin viajaba relativamente poco y en uno de esos escasos viajes que, además, con el tiempo resultó ser muy importante tanto para su vida sentimental como para su creación artística, el destino le llevó a Mallorca pasando por Barcelona en compañía de George Sand y los dos hijos de ésta. Así el compositor tuvo la oportunidad de pisar la tierra catalana donde su obra tuvo una acogida verdaderamente entusiasta.

Para conmemorar su paso por la Rambla barcelonesa hace 175 años (repetido unos meses más tarde, de regreso a París), su breve estancia en el Gran Hotel de les Quatre Nacions, la fascinación que ejerció sobre los grandes de la música catalana, surgió la idea de rendirle un homenaje que recoja las obras inspiradas en la creación chopiniana, algunas decimonónicas, otras muy recientes, todas ellas interpretadas magistralmente por Jordi Camell. Así ha nacido el disco que tenemos el placer de presentarle esperando que lo disfrute y que llegue a descubrir un Chopin nuevo, un poco oculto entre las notas compuestas por creadores que lo han vivido de verdad y que, además, son catalanes, o sea, también polacos...

MARZENNA ADAMCZYK
Cónsul General de Polonia en Barcelona

"Imaginemos un árbol con sus agitadas ramas al viento. El tronco es el compás inflexible, mientras sus revoltosas hojas son las inflexiones melódicas".

Así describía Fryderyk Chopin (1810-1849) la más importante de sus esencias musicales...el *rubato*. Seguramente iba aún más lejos, y con estas mismas palabras nos daba a entender cuál era su verdadero espíritu creativo y de gran improvisador: dejaba que el viento de su creatividad agitase las ramas que nacían del sólido tronco de una tradición musical donde se conectaban los Preludios y Fugas del *Clave bien temperado* de Bach, que había estudiado de joven, con los Nocturnos, Estudios y Polonesas que se escuchaban en Varsovia interpretados por John Field, Maria Szymanowska o Ignacy Dobrzenski. Todo mezclado con el particular cóctel que llegaba de Viena, la música de Mozart se fusionaba con la nueva danza de moda: el *vals*.

El viento que agitaba las ramas y que, en aquel lejano y riguroso invierno de 1839 se colaba por las rendijas del monasterio cartujano de Valldemossa (en la cordillera mallorquina de Tramuntana) hasta provocar que Chopin lo confundiera con los cánticos de los monjes que lo habían habitado, tal vez fuera el mismo que en 2006 soplaban en la montaña surcoreana de Sorak (a 1708 m.) en el parque natural del mismo nombre, cuando el pianista y compositor Jordi Camell empezó a resolver dudas de la propia existencia respondiendo a Chopin a través de *Sorak 1708*, una página escrita en cuatro secciones vertebradas a partir de células temáticas de obras chopinianas tales como el *Estudio opus 10 nº3* o los Preludios *opus 28 nº2 y 4*. La prestigiosa carrera interpretativa de Jordi Camell ha dejado en segundo plano su vertiente creativa que, en el momento de escribir estas líneas, se compone de una quincena de partituras. Las obras de Jordi Camell reflejan una más que sensible capacidad improvisadora, aún cuando todo lo que suena está perfectamente reflejado en una partitura.

Aquel viento de Sorak lejano en tiempo y espacio, fue también el que desencadenó el proyecto de esta grabación que, con la complicidad del Consulado General de Polonia en Barcelona, y particularmente de su agregada cultural Hanna Podolska, se convierte en testimonio de la celebración del bicentenario del nacimiento de Chopin (1810-2010).

El viento que nos traslada de una pieza a otra no es otro que la misma música de Chopin. Así, por ejemplo, el delicado *Preludio opus 28 nº 7* sirve de excusa a otro Frederico, Mompou, para abrir su colección de ***Variations sur un thème de Chopin*** que, en su idea original de 1938, tenían que ser a raíz de una petición expresa del violoncelista Gaspar Cassadó, para violoncelo y piano. A las cuatro variaciones originales escritas en París nuevas variaciones se añadieron hasta completar la versión definitiva en Barcelona en el año 1957. Complaciendo una sugerencia de su mujer, la pianista Carmen Bravo, el compositor escribió la duodécima y última variación a ritmo de galope.

Un par de células temáticas sacadas de la primera Balada escrita por Chopin en París el 1835 son la chispa que enciende la ***Transparency of Chopin's first Ballade*** de Leonardo Balada. El compositor catalán, que reside en EEUU, la escribió en 1977 en memoria de Sonia P. Silvermann, una prestigiosa profesora de piano del Dartmouth College (New Hampshire, EEUU) donde, en 1981, el pianista norteamericano Anthony di Bonaventura la estrenó. Estamos frente a una obra de gran dificultad interpretativa que Balada inserta en su colección de "Transparencias". En ellas, parte de un recurso previo, inspirador, para convertirlo en un reto sonoro que le invita a la composición compulsiva, sobreponiendo prismas diferentes mediante el uso de técnicas variadas como *clusters*, esquemas minimalistas, *collage*, etc....configurando una partitura sin compás.

La grabación se corona con dos extraordinarias piezas escritas por dos compositores catalanes de los más relevantes y prolíficos del panorama actual. Provenientes de encargos directos del Consulado General de Polonia en Barcelona, estas páginas han sabido captar magistralmente, en el contexto de la celebración de este bicentenario, la atmósfera más genuina de la música de Chopin utilizando los recursos creativos de las estéticas más actuales.

El ***Retrat de Chopin*** (*Retrato de Chopin*) (2010) del barcelonés Joan Albert Amargós no parte de ninguna cita previa del compositor polaco. Se trata de un tema propio presentado con una maravillosa recreación del universo intimista chopiniano mediante armonías eclécticas a caballo entre la tradición, el jazz y otros elementos estéticos del siglo XX. El tema sirve para desarrollar tres variaciones de una complejidad técnica e interpretativa más que tangible.

Esta obra fue estrenada por Jordi Camell el día 1 de diciembre de 2010 en la Escuela Superior de Música de Catalunya (ESMUC), en el acto de clausura del Año Chopin 2010.

En este mismo acto se estrenaron los ***Tres Nocturns alla Chopin opus 116*** del compositor igualmente barcelonés Salvador Brotons. Una magistral e inspirada recreación de la brisa chopiniana caracteriza, tanto a nivel formal como de textura, estos tres Nocturnos. De carácter contemplativo y tierno, nuevamente sin cita directa, están empapados de una enorme dulzura melancólica que nos magnetiza al instante. Brotons los escribió en mayo de 2010 dedicándolos a Jordi Camell "con todo el afecto y admiración".

Así cierra este disco en el que la interpretación de Jordi Camell, siempre refinada y conmovedora, nos sacude en lo más profundo de nuestra alma, recreando con repertorio de autores catalanes del siglo XX/XXI este imponente tronco que es el legado pianístico del compositor nacional de Polonia...Fryderyk Chopin.

JOAN VIVES

Jordi Camell (Llorenç del Penedès) es un pianista de largo recorrido formado con Carme Flexas en Tarragona, Miquel Farré en Barcelona y María Curcio en Londres. Artista dotado de una fuerte capacidad de comunicación y claridad en la exposición artística, la crítica especializada siempre le ha reconocido un sonido transparente y brillante con una variada paleta de colores. Premiado en diferentes concursos, el 1984 obtuvo el "Diplôme Supérieur d'Exécution" como "premier nommé" en l'École Normale de Musique de París.

Su constante inquietud por los nuevos repertorios le ha llevado a participar en conciertos por toda Europa con los conjuntos de música contemporánea Barcelona 216, Solistas de Ibercamera y la Orquesta de Cambra del Teatre Lliure. En 1992 se presentó en la temporada Ibercamera de Barcelona. Ha actuado como solista con la OBC de Barcelona, la Orquesta Sinfónica del Vallés, la Filharmonia de Cambra de Barcelona, la Orquesta Sinfónica Empordà-Llenguadoc-Roselló, la Orquesta Ciudad de Granada, la Cobla Sant Jordi Ciutat de Barcelona, etc. Ha actuado bajo la batuta de Bernhard Güeller, Salvador Brotons, Ernest Martínez-Izquierdo y Josep Pons entre otros.

Músico abierto a todos los estilos, ha colaborado estrechamente con Vicky Peña (monográfico Kurt Weill) en una gira por España con más de cuarenta actuaciones, con Cesc Gelabert (en el espectáculo *Preludis*) acompañándolo en un solo que estuvo de gira durante tres años por España, Europa y los EEUU de América, de Mario Gas (recital Miguel Hernández), etc. También ha presentado el primer espectáculo pensado y interpretado por él mismo, *X-Ray, Radiografia d'un paisatge interior*, acompañado de un vídeo creado por Mònica Sans.

Ha editado en *World Premiere Recording* la *Integral para piano de Pau Casals* (Ed. Columna Música, 2012), *Antes y después de Iberia* de Isaac Albéniz (Ed. Columna Música, 2009), la integral para piano de Robert Gerhard y diversas *Goyescas* de E. Granados (Ed. Moraleda, 1994), dúo clarinete y piano con Josep Fuster (Anacrusi, 1998), obras de Ricard Viñes, Francis Poulenc y los *Cuadros de una exposición* de Modest Mussorgski (Ed. Discmedi, 1999), *Binomis* con la Cobla Sant Jordi (ed. Columna Música, 2008), etc.

Jordi Camell desarrolla en paralelo a su actividad concertística una intensa actividad pedagógica y es invitado con regularidad a formar parte de jurados de concursos. Actualmente es profesor de piano y responsable del Departamento de Música Clásica y Contemporánea en la Escuela Superior de Música de Cataluña (ESMUC).

Although this may sound like a cliché, Frederic Chopin is, without doubt, the most universal of Polish composers and the most Polish of universal composers, having for many years been an excellent ambassador for Polish culture. There isn't a pianist in the world whose repertoire doesn't include his works, as there is no music lover who isn't familiar with him.

After becoming known through his concerts in Paris, his fame began to spread in many countries, where his works as a young composer and pianist revolutionized music with its very personal romantic content, original and new for those times, which to this day have not ceased to enchant and thrill all kinds of public. He received many invitations from the most exotic corners of the world which he usually rejected not only because of his poor health but also his terrible fear of performing in large theatres and concert halls. Chopin therefore travelled relatively little and on one of those rare trips, passing through Barcelona accompanied by George Sand and her two children, fate led him to Mallorca. This not only eventually proved to be very important for both his sentimental life and artistic creation, but gave him the opportunity to step on Catalan territory where his works had a truly enthusiastic reception.

To mark Chopin's stroll down Las Ramblas in Barcelona 175 years ago (repeated a few months later on his return to Paris), his brief stay at the Gran Hotel de les Quatre Nacions and the fascination he exerted on important figures of Catalan music, an idea has developed of paying him homage through works he inspired, some from the 19th century, others very recent, all masterfully performed by Jordi Camell. We therefore have the pleasure to introduce to you this new record hoping you'll enjoy it and discover a new Chopin, somewhat hidden between the notes of creators who have truly experienced his works, and, moreover, are Catalans, that's to say also Poles...

MARZENNA ADAMCZYK
Polish Consulate-General in Barcelona.

"We imagine a tree with its branches being swayed by the wind; the trunk is the inflexible meter while the leaves which move are the melodic inflections"

This is the way Frédéric Chopin (1810-1849) used to describe one of the most expressive elements to be used in the performance of his music... *tempo rubato*. Perhaps these words go even further, providing us with insight into the creative spirit of this great improviser: the breeze of his creativity sways the branches which emerge from the solid trunk of a musical tradition. This solid trunk formed by the preludes and fugues of Bach's *well-tempered clavier* that Chopin studied as a child intertwined with the nocturnes, études and polonaises that could be heard in Warsaw, (played by John Field, Maria Szymanowska and Ignacy Dobrzenski). All of this blended with that distinct Viennese cocktail of Mozart's music combined with the new, fashionable dance of the time: the waltz.

The wind that stirred the branches and that, in the harsh winter of 1839, whistled through the cracks of the Carthusian monastery of Valldemossa on the Mallorcan mountain range known as Tramuntana, led Chopin to confuse it with the chanting of the monks that had lived there. Perhaps this was the same wind that, in 2006, blew over the South Korean mountain of Sorak (1708 metres high), in the heart of the park of the same name, when pianist and composer Jordi Camell began to resolve doubts regarding existence itself. From this experience, Jordi Camell responded to Chopin's music by composing **Sorak 1708**. *Sorak* is written in four sections divided into thematic cells from Chopin's works: *Étude opus 10 no. 3* and *Préludes opus 28 no. 2 and 4*. Jordi Camell's prestigious career as a performer has overshadowed his compositional work which, at the time of writing these lines, comprises fifteen scores. Jordi Camell's work reflects a deeply sensitive capacity for improvisation in spite of the fact that everything he hears is perfectly reflected in the notation. That wind at Sorak, now distant both in time and space, was also the catalyst for this recording project that, with the involvement of the Consulate General of Poland in Barcelona and particularly its cultural attaché, Hanna Podolska, has witnessed this culminating celebration of the bicentenary of Chopin's birth (1810-2010).

The wind that carries us from one piece to another is Chopin's music, from the delicate *Prélude opus 28 no. 7* to another Frederic, this time Mompou, with the **Variations sur un thème de Chopin**. This piece composed in 1938, was originally conceived for cello and piano, based on a request from the cellist Gaspar Cassadó. Further variations were added to the four original ones which were written in Paris and the final version was completed in Barcelona in 1957. At his wife's suggestion, pianist Carme Bravo, the composer wrote the twelfth and final variation as a Gallop.

Several thematic cells taken from Chopin's first Ballade written in Paris in 1835 became the sparks that ignited the **Transparency of Chopin's first Ballade** by Leonardo Balada. This Catalan composer, a resident in the United States, wrote this piece in 1977 to commemorate Sonia P. Silvermann, a prestigious piano teacher from Dartmouth College (New Hampshire, USA). This piece was premiered at Dartmouth College in 1981 performed by Anthony di Bonaventura. This work is very difficult to perform. It was inserted by Balada in his collection called "Transparencies" which always references an earlier, inspiring piece. This becomes a sonorous challenge that brings him to compulsive composition, superimposing various visions through a range of techniques including clusters, minimalist schemes, collage, etc, all together creating a score without meter.

The recording culminates with two extraordinary pieces by two of the most important and prolific Catalan composers today. Directly commissioned by the Consulate General of Poland in Barcelona, these works have managed to masterfully grasp the most genuine ambience of Chopin's music as part of the homage for his bicentenary while using the creative resources of the most contemporary aesthetic.

Retrat de Chopin (2010) by Barcelona composer Joan Albert Amargós is not based on any prior work by the Polish composer. This is a personal theme that turns out to be a surprising recreation of an intimate Chopin-like ambience but created using eclectic harmonies between tradition, jazz and other aesthetic elements from the 20th century. The theme is used to develop three variations requiring high technical skills. The pianist Jordi Camell first performed this on 1 December 2010 at the Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC), as part of the closing ceremony for the Chopin Year 2010.

This same concert also premiered the ***Tres Nocturns alla Chopin opus 116*** by Salvador Brotons, also from Barcelona. A masterly, inspired recreation of Chopin's sonorous breeze, both in a formal and textural sense, characterizes these three Nocturnes of a contemplative and tender nature, once again without any direct citation but steeped in a melancholy sweetness that magnetizes us from the very start and of which Brotons wrote, in May 2010, dedicating the work to Jordi Camell "with all my affection and admiration".

And so this recording ends, where the wind of Jordi Camell's ever refined and captivating playing stirs us to the very depths of our soul, recreating, with a repertoire of Catalan composers from the 20th and 21st century, the great trunk that is the very essence of the pianoforte legacy of Poland's national composer... Fryderyk Chopin.

JOAN VIVES

Jordi Camell (Llorenç del Penedès) is a long-standing pianist who trained in Tarragona with Carme Flexas, Barcelona with Miquel Farré, and Paris and London with Maria Curcio. An artist with a remarkable gift for communication and clarity in his performances, specialized critics have always appreciated his translucent, bright sound with a broad range of colours. Winner of several competitions, in 1984 he was awarded the "Diplôme Supérieur d'Exécution" as a "premier nommé" at l'École Normale de Musique in Paris. His search for new repertoires has led him to play concerts throughout Europe with the contemporary music groups of Barcelona 216, the Ibercamera Soloists and the Teatre Lliure Chamber Orchestra. In 1992 he performed in Ibercamera season in Barcelona and he has also performed as a soloist with the OBC de Barcelona, the Orquestra Simfònica del Vallés,

the Filharmonia de Cambra de Barcelona, the Orquestra Simfònica Empordà-Llenguadoc-Rosselló and the Orquesta de la Ciudad de Granada, among others, the Cobla Sant Jordi of the City of Barcelona, etc. under the direction of conductors such as Bernhard Güeller, Salvador Brotons, Ernest Martínez-Izquierdo and Josep Pons.

An observant musician open to all styles, he has worked closely with the actress Vicky Peña (the monograph Kurt Weill) on a tour throughout Spain with more than forty performances, with the dancer Cesc Gelabert (in the show *Preludis*), accompanying him in a solo that was on tour for three years in Spain, Europe and the USA, with Mario Gas (Miguel Hernández recital), etc. He has also presented the first show conceived and performed by himself, *X-Ray, Radiografia d'un paisatge interior*, accompanied by a video created especially for the occasion by Mònica Sans.

He has been recorded by World Premiere Recordings performing the *Complete piano work of Pau Casals* (Ed. Columna Música, 2012), *Antes y después de Iberia* by Isaac Albéniz (Ed. Columna Música, 2009), the complete piano work by Robert Gerhard and several *Goyescas* by E. Granados (Ed. Moraleda, 1994), the *Clarinet Sonatas* by Bernstein, Brotons and Poulenc with Josep Fuster (Anacrusi, 1998), and *Pictures at an Exhibition* by Modest Mussorgsky (Ed. Discmedi, 1999), *Binomis* with the Cobla Sant Jordi (ed. Columna Música, 2008), etc. Beside his concertizing activities, Jordi Camell is intensely involved with teaching. He is currently Professor of Piano and Director of the Department of Classical and Contemporary Music at the Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC), and is often invited to form part of juries for piano competitions.

www.jordicamell.com

